

Úřady práce provedly 7 771 kontrol

Úřady práce (ÚP) provedly od ledna do září 2005 celkem 7 771 kontrol. Ve 3 578 případech nezjistily žádné závady. Kontroloři uložili 1 278 pokut v celkové výši 29 977 800 Kč.

Dne 1. července 2005 vstoupil v platnost zákon o inspekci práce a vznikla zcela nová instituce – **Státní úřad inspekce práce** se sídlem v Opavě. Současně zanikl Český úřad bezpečnosti práce a jemu podřízené inspektoráty bezpečnosti práce. Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů již tedy nespadá výlučně do kompetence úřadů práce.

Od tohoto data kontrolují **úřady práce** dodržování pouze části pracovněprávních předpisů, které souvisejí s jejich činnostmi, tedy zákona o zaměstnanosti a zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Stručně řečeno, zabývají se nelegálním zaměstnáváním, diskriminací zájemců o zaměstnání z jakýchkoliv důvodů, tzv. „švarcsystémem“, zprostředkováním zaměstnání a kontrolou dodržování dalších povinností zaměstnavatelů vyplývajících jim ze zákona o zaměstnanosti a zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Inspektoráty práce kontrolují od 1. 7. 2005 dodržování právních předpisů v oblastech uzavírání, změn a ukončování pracovního poměru, pracovní doby, doby odpočinku, dovolené, překážek v práci, mzdy nebo platu, náhrady mzdy nebo platu, náhrady cestovních výdajů. Dále pak v oblasti bezpečnosti práce a právních předpisů o zaměstnávání zaměstnankyň, mladistvých zaměstnanců, zaměstnanců pečujících o děti a těch zaměstnanců, kteří především sami dlouhodobě pečují o převážně nebo úplně bezmocnou osobu. V kompetenci inspektorátů práce je také kontrola dodržování právních předpisů upravujících výkon umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dětí.

Jednoduše řečeno - **úřady práce se zabývají vztahy, které předcházejí pracovnímu poměru, a nelegálním zaměstnáváním a oblastní inspektoráty práce se zabývají porušováním povinností zaměstnavatelů vyplývajících z pracovního poměru.** Vzhledem k uvedené změně kompetencí není možné ve statistikách navazovat na předešlá období (tedy před 1. 7. 2005). Níže uvedené údaje vycházejí **pouze z výsledků** úřadů práce, a to **za 3. čtvrtletí letošního roku**. Inspektoráty práce budou podobnou statistiku zpracovávat vždy jednou za rok.

Během 3. čtvrtletí 2005 zaměstnavatelé nejčastěji porušovali zákon o zaměstnanosti. Kontroloři ÚP zjistili celkem 924 porušení tohoto právního předpisu. Ve 258 případech firmy zaměstnávaly cizince bez povolení k zaměstnání nebo povolení k pobytu či neinformovaly příslušný úřad práce o tom, že zaměstnávají cizince, u kterého ÚP nevyžaduje povolení k zaměstnání. Zaměstnavatelé v 98 případech praktikovali tzv. švarc systém.

Pokud jde o dodržování zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele (tzv. insolvence), porušili zaměstnavatelé svou

povinnost v tomto období ve 23 případech. Zákon nejčastěji porušovali tím, že nepředložili příslušnému úřadu práce ve stanovené lhůtě (do 14 dnů) písemný seznam služných mzdových nároků všech svých zaměstnanců.

Kontroloři zjistili, že během 3. čtvrtletí letošního roku se zaměstnavatelé dopustili **ve 28 případech diskriminace** v oblasti přijímání nových zaměstnanců. Nejvíce porušení se týkalo diskriminace z důvodu pohlaví a věku.

Přibližně 62 % kontrol provedly úřady práce u menších firem, které zaměstnávají maximálně 25 zaměstnanců. Z celkového počtu podniků, kterým kontroloři uložili pokutu, připadá 80 % právě na tyto zaměstnavatele. Průměrná výše sankce v tomto sektoru byla 26 280 Kč. Úřady práce ukládají menším firmám pokuty spíše nižší, protože jsou si vědomy toho, že by vyšší částka mohla být v těchto případech likvidační. **Cílem je, aby sankce měly spíše motivační charakter a nepřispěly tak ke zhoršení situace na trhu práce.** Navíc malé firmy nemají na rozdíl od větších zaměstnavatelů specializované odborníky, kteří by zabezpečovali personální agendu, dostatek informací a často ani dostatek prostředků k zabezpečení této agendy. Úřady práce se proto prostřednictvím kontrol snaží v první řadě zvýšit právní povědomí drobných podnikatelů.

Z celkového počtu kontrolovaných firem připadá **26 % na zaměstnavatele s 25 – 250 zaměstnanci.** 18 % z nich dostalo pokutu v průměrné výši 35 460 Kč.

Podniky s **více než 250 zaměstnanci** se na celkovém počtu kontrol podílejí přibližně **2 %**. Sedmi procentům z nich úřady práce uložily pokutu v průměrné výši 6 750 Kč.

Devět procent kontrolovaných subjektů tvoří **veřejná správa.** Kontroloři zjistili jen malý počet porušení, která nebyla nijak významná, proto v tomto sektoru úřady práce neuložily žádnou pokutu.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2
Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: katerina.berankova@mpsv.cz
www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. K 1. lednu 2005 činil počet systemizovaných pracovních míst v celém resortu práce a sociálních věcí 18 194. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce, inspektoráty práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tloskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.